

હિત્યાન

પેટલાદ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, પેટલાદ સંચાલિત

શ્રી આર.કે. પરીખ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ, પેટલાદ.

(Accredited By NAAC : 'B+' Grade)

વર્ષ-૧૦

માર્ચ-૨૦૧૮ થી ડિસેમ્બર-૨૦૧૮

* વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૫૦/-

* છૂટક નકલ રૂ. ૫/-

સળંગ અંક : ૫૮

❖ તંત્રીશ્રી :

પ્રિ. ડૉ. વિમલ જોષી

❖ મદદનીશ તંત્રીશ્રી :

શ્રી સુમનભાઈ પારેખ

(ગ્રંથપાલ)

ડૉ. ગિરીશ ચૌધરી

❖ સહ તંત્રીશ્રીઓ :

ડૉ. વિજય પટેલ

ડૉ. કે. આર. વણકર

ડૉ. ઉમેશભાઈ એન. પટેલ

પ્રા. એ. વી. પંડ્યા

પ્રા. બી. ડી. જોષી

ડૉ. અલ્પેશ પ્રજાપતિ

શ્રી પરેશ પટેલ

❖ વિદ્યાર્થી સંપાદકો :

બોડાલા અંકિતા

ચુનારા અરૂણ એસ.

❖ કોટોગ્રાફર :

શ્રી રાજુલ એસ. પરમાર

❖ પ્રકાશક :

શ્રી આર. કે. પરીખ આર્ટ્સ

એન્ડ સાયન્સ કોલેજ,

પેટલાદ.

પોસ્ટ બોક્સ નં. : ૨૩

મુ. પેટલાદ - ૩૮૮ ૪૫૦.

જિ. આણંદ - ગુજરાત.

ફોન : (૦૨૬૯૭) ૨૫૨૩૯૬

તંત્રી સ્થાને...

વિદ્યાર્થી જીવન અને સમયનું મૂલ્ય

સમય મૂલ્યવાન મૂડી છે. કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં સફળ થવા માટે સમયનું આયોજન અને (Planning and Management) વ્યવસ્થાપન ખૂબ જરૂરી છે. જગતમાં સમયના વ્યવસ્થિત આયોજનને કારણે સફળ થયેલી વ્યક્તિઓના અનેક દૃષ્ટાંતો છે. વિદ્યાર્થી, શિક્ષક, ઉદ્યોગપતિ, વૈજ્ઞાનિક કે પછી સામાન્ય માનવી સમયનું સમુચિત આયોજન કરે છે તે જરૂર લક્ષ્યને પ્રાપ્ત કરે છે અને પ્રસિદ્ધિ પામે છે. સમય આયોજનના અનેક લાભો છે. સમય પ્રમાણે આયોજનબદ્ધ કાર્ય કરવાથી વ્યક્તિની કાર્યક્ષમતા વધે છે અને મન સ્વસ્થ અને પ્રસન્નચિત્ત રહે છે.

વિદ્યાભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓનું લક્ષ્ય પોતાની ઉજ્જવળ કારકિર્દી ઘડવાનું હોય છે. માટે લક્ષ્યાંક સુધી પહોંચવા માટે સમયનું આયોજન કરવું જરૂરી બને છે. કોલેજના સમયપત્રક પ્રમાણે વિદ્યાભ્યાસ તો કરવાનો જ છે પણ તે સિવાયનો સમય મળે તેનું સમયપત્રક બનાવી સમયનો સદુપયોગ કરી અભ્યાસને વધુ તેજવંતો બનાવી શકાય. કોલેજકાળના પાંચ-સાત વર્ષમાં વિદ્યાર્થી અભ્યાસમાં જે લક્ષ્યાંક પ્રાપ્ત કરવા માંગે છે તેને અનુરૂપ સમયનું આયોજન કરે તો વ્યર્થ સમયનો બગાડ ન થાય તેનું ધ્યાન રહે છે અને સહેલાઈથી સિદ્ધિ મેળવી શકાય છે.

સાંપ્રત સમયમાં વિદ્યાર્થી હોય કે અન્ય વ્યક્તિ હોય એની સામે એક સાથે કાર્યો કે પ્રવૃત્તિઓ આક્રમણ કરતી હોય છે, તેવે સમયે દરેક કાર્ય કે પ્રવૃત્તિને અગ્રિમતાનો ક્રમ આપી, આયોજનબદ્ધ રીતે એક પછી એક કાર્યો પૂર્ણ કરવા જોઈએ. એકસાથે અનેક કાર્યો હાથ પર લેવાથી કાર્ય પર પૂરેપૂરું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકાતું નથી અને કાર્ય પણ ધાર્યા પ્રમાણે થતું નથી અને કાર્ય કર્યાનો સંતોષ પ્રાપ્ત થતો નથી માટે જે કાર્ય હાથ પર લીધું હોય તેમાં સમયની સાથે પૂરેપૂરું મન પરોવાય એ જરૂરી છે.

વિદ્યાર્થીનું પરમ ધ્યેય વિદ્યાપ્રાપ્તિ છે માટે તેણે મહત્તમ સમય વિદ્યાભ્યાસમાં આપવો રહ્યો. વિદ્યાભ્યાસમાં બાધારૂપ મોબાઈલનો બિનજરૂરી ઉપયોગ, અને વધુ પડતી સામાજિકતા જેવી બાબતો સમય વ્યવસ્થાપનને કારણે દૂર થશે. આજનો સમય વિજ્ઞાન-ટેકનોલોજી અને જ્ઞાનનો છે, સાથે સ્પર્ધાનો પણ છે તેથી સમય વેડફી દેવો પાલવે એમ નથી. માટે તો કહેવાયું છે કે “જે સમયને સાચવે છે, તેને સમય સાચવે છે.” સમય મૂલ્યવાન છે, સફળતા પ્રાપ્ત કરવા માટે સમય મહત્વપૂર્ણ છે. સમયનું મૂલ્ય સમજી, તેનું યોગ્ય આયોજન કરી સૌ સફળતાને પામો એવી શુભકામના....

Website :

www.petladcollege.org.in

સમજવા લાયક પંક્તિઓ....

- આપણા માટે આપણા માતા-પિતાએ ઘણી મહેનત કરીને આપણાં સ્વપ્ન પૂરા કર્યા છે. તો આપણે આપણાં માતા-પિતાનાં જે પણ સ્વપ્ન હોય તેને આપણે પૂર્ણ કરવાં જ જોઈએ.
- માણસ પૈસા બચાવે તે જરૂરી છે, પણ....બચાવેલા પૈસાથી માણસ માણસને બચાવે તે વધારે જરૂરી છે...
- એટલું મીઠું ના બે ડોઝે લોકો તમને ગળી જાય. એટલું કડવું ના બોલો કે લોકો તમને થૂંકી દે....
- દુઃખીને મદદ કરવા લંબાયેલો એક હાથ પ્રાર્થના કરવા જાડાયેલા બે હાથ કરતાં વધુ સાર્યક છે...
- જે સમયને પિતાવવામાં તમને આનંદ આવતો હોય તે સમય વેડફાઈ ગયો ન કહેવાય....
- જેવી રીતે પાણી જોવાથી તરસ છીપતી નથી, પાણી પીવાથી છીપાય છે, તેવી જ રીતે સારા સુવિચાર વાંચવાથી નહિ પણ અમલ કરવાથી જ જીવન સુધરે છે.
- મા-બાપ ઈશ્વર કરતા વધારે મહત્વનાં છે, કેમ કે ઈશ્વરે આપણાં ભાગ્યમાં સુખ અને દુઃખ બન્ને લખ્યાં છે. જ્યારે મા-બાપ ફક્ત સુખ જ લખે છે.
- ચાલશો તો મંજિલના રસ્તા મળી જશે. પિયારો તો બધી વાતનું કારણ મળી જશે. જીવન એટલું પણ મજબૂર નથી હોતું, જિગરથી જીવો તો જલસા પડી જશે.
- પાપના માર્ગ પર સફળતા મળે તો માનજો કે ભ્રમ છે. અને પ્રભુના માર્ગ પર નિષ્ફળતા મળે તો માનજો કે પરીક્ષા છે.
- આટલા લોકો તમને દગો જરૂર આપશે.... (૧) તમારા ખરાબ કામને સારું કહેનાર... (૨) તમારી દરેક અસત્ય બાબતમાં સાથ આપનાર અને (૩) તમારા જ પૈસે લહેર કરીને તમારા ઉપર હક્ક જમાવનાર..
- સફળતા એમાં નથી કે કદી ભૂલ જ ન થાય, પરંતુ સફળતા તો એમાં છે કે એકની એક ભૂલ બીજાવાર ન થાય.
- 'મા' ના પ્રેમમાં કદી રૂકાવટ હોતી નથી. 'મા' ના પિયારમાં કદી મિલાવટ હોતી નથી.
- કોઈ એટલો ઘનવાન નથી કે તેના ભૂતકાળને ખરીદી શકે ? અને કોઈ એટલો ગરીબ નથી કે તે તેના ભવિષ્યકાળને બદલી ના શકે.
- પરિસ્થિતિ જ્યારે વિપરીત હોય ત્યારે પ્રભાવ અને પૈસા નહિ પણ સ્વભાવ અને સંબંધ કામ આવે છે.
- દરેક માણસ દિલનો ખરાબ નથી હોતો, દરેક વ્યક્તિ બેવફા નથી હોતી. ઓલવાઈ જાય છે દીવો ક્યારેક તેલની કમીના લીધે, દર વખતે વાંક હવાનો નથી હોતો.
- સંબંધો ભલે થોડા રાખો, પણ એવા રાખો કે હૈયે હરખની હેલી ચડે, મોતના મુખમાંથી જિંદગી વરસી પડે, અને મૃત્યુ બાદ સ્મશાનની રાખ પણ રડી પડે....
- જિંદગી હસાવે ત્યારે સમજવું કે સારા કર્મોનું ફળ મળ્યું છે. અને....જિંદગી રડાવે ત્યારે સમજવું કે સારા કર્મો કરવાનો સમય આવ્યો છે.

પટેલ ધારાબેન અશોકભાઈ- એમ.એ. (સેમ-૧) સમાજશાસ્ત્ર

તું શું જાણે..?

- તું શું જાણે ? હું શું કરું છું ?
- નથી જોયો તને મેં, છતા તારું સ્મરણ કરું છું.
- તું કોણ છે ? એ હું ક્યાં જાણું છું ?
- ખસ, હર એક પળે તને જ યાદ કરું છું.
- તું ક્યારે આવીશ ? એ હું ક્યાં જાણું છું ?
- ખસ, તારા આગમનની કલ્પના કરું છું.
- તું કેવો ? એ હું ક્યા જાણું છું ?
- ખસ, તને એક વાર જોવા માટે તરસું છું.
- તારું નામ શું ? એ હું ક્યાં જાણું છું.
- ખસ, તારા નામની ધારણામાં ખોવાયેલી રહું છું.
- તારું, તન, મન કેવું ? એ હું ક્યાં જાણું છું.
- ખસ, તારામાં મનથી પરોવાઈ ગઈ છું.
- તું શું જાણે ? હું શું ઈચ્છું છું ?
- જીવનના અંત સુધી તારી સાથે રહેવા માંગું છું.
- પ્રત્યેક સ્વાસ તારી સાથે ભરવા માંગું છું.

- સોલંકી નમીશા સી.
બી.એ. (સેમ-૧)
(ગુજરાતી)

દુમાડા નીકાળવાની વ્યવસ્થિત જગ્યા હોય. તેવી જ રીતે પાણીને નદી, તળાવોમાં ન નાખતા તેમની અલગ અન્ય વ્યવસ્થા કરવી જોઈએ. ત્યારે જ પ્રદૂષણની સમસ્યાનું સમાધાન સંભવ થઈ શકશે.

અત્યારના સમયમાં પ્લાસ્ટિક પણ મોટી સમસ્યા છે. આપણે જાણીએ છીએ કે પ્લાસ્ટિકનું લાખો વર્ષો સુધી વિઘટન થતું નથી. તેનાથી ભૂમિ પ્રદૂષણ, જળ પ્રદૂષણ જેવી અનેક સમસ્યાઓ થાય છે. આપણે આ સમસ્યાને પણ રોકી શકીએ છીએ. આપણે પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ ઓછામાં ઓછો અને ના છૂટકે જ કરવો જોઈએ. આપણે પ્લાસ્ટિકને રિસાયકલિંગ રીયુસ કરી ફરી ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવું કરવું જોઈએ અને બને ત્યા સુધી પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ ન કરતાં કાગળ કાપડનો કરવો.

માણસ એક તરફ જ્યાં સફળતાના નવા નવા આયામ વિકસિત કરી રહ્યો છે. ત્યાં બીજી બાજુ તેની આ સફળતા તેના માટે નવી નવી મુસીબતો ઊભી કરી રહ્યો છે. હરિતકાંતિ, ઔદ્યોગિક વિકાસ, નવા નવા સંસાધનોનો વિકાસ તથા શહેરોમાં વધતી જતી જનસંખ્યા આ બધા જ મળી વાતાવરણને પ્રદૂષિત કરી રહ્યા છે. ઘરતીનો પ્રત્યેક ખૂણો આ પ્રદૂષણથી પ્રભાવિત થઈ રહ્યો છે.

ખૂલ તેજથી ફેલાતા પ્રદૂષણને રોકવા માટે ઉચિત ઉપાય શોધવા અત્યંત આવશ્યક છે. જો એવું નહિ કરવામાં આવે તો તે દિવસો દૂર નથી જ્યારે આપણે સ્વાસ લેવા માટે પણ સોયવું પડશે. આપણે બધાએ ભેગા મળી આપણા દેશ, રાજ્ય, જિલ્લા શહેર, ગામ બધા જ પ્રદૂષણ મુક્ત બનાવવા જોઈએ. તેના માટે આપણે અનેક પ્રોગ્રામો ચોજી લોકોમાં જાગૃતતા લાવવી જોઈએ. લોકોમાં પ્રદૂષણથી થતા નુકસાન વિશે માહિતી આપવી જોઈએ. શાળા કોલેજોમાં પણ અનેક પ્રદૂષણ દૂર કરવા માટેની રેલી, પ્રોગ્રામ જેવા અનેક પ્રોગ્રામો યોજવા જોઈએ. અને વિદ્યાર્થીઓમાં જાગૃતિ લાવવી જોઈએ. આમ, અનેક પ્રકારે આપણે પ્રદૂષણ દૂર કરી શકીએ છીએ.

સાથી રે હાથ સે હાથ મિલાના...ગંદકી કો દૂર ભારત સે હૈ ભગાના...

મલેક ફત્તીહા જે. (બી.એસ.સી.-એફ.વાય.)

પ્રદૂષણ

આજે સૌથી મોટી સમસ્યા છે - પ્રદૂષણ. આ સમસ્યા તરફ આજકાલ બધા દેશોએ ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું છે. જનસંખ્યાની અસાધારણ વૃદ્ધિએ પ્રદૂષણની સમસ્યાને જન્મ આપ્યો છે. આપણે જ્યાં રહીએ છીએ ત્યાં અનેક પ્રકારના પ્રદૂષણ હોય છે. જેવા કે, જળ પ્રદૂષણ, વાયુ પ્રદૂષણ, દ્વનિ પ્રદૂષણ અને ભૂમિ પ્રદૂષણ.

પ્રદૂષણની વિકસિત સમસ્યાએ આધુનિક જન-જીવનને સંકટમાં મૂકી દીધી છે. સ્થાનિક સંગઠનો, વ્યક્તિઓથી લઈને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘ સુધી આ સમસ્યાથી બધા ધિંતિત છે. પ્રદૂષણે આજે મહાત્રાસવાદીનું રૂપ ધારણ કર્યું છે. વાયુ, જળ, ભોજન તથા દ્વનિનું પ્રદૂષણ વિશ્વના મોટા ભાગના નગરો, શહેરોમાં પોતાની વિકરાળ શક્તિઓ અને સીમાઓનું પ્રદર્શન કરી રહ્યું છે. આપણા દેશની રાજધાની દિલ્હી દુનિયાના ત્રીજા નંબરનું સર્વાધિક પ્રદૂષિત શહેર છે. પ્રદૂષણના લીધે આપણા વન, જીવ જંતુ અને જીવાણુ, સંસારના નાના-નાના નાગરિક પણ આ સમસ્યાના શિકાર બનતા જઈ રહ્યા છે.

શુદ્ધ પર્યાવરણમાં જ્યારે દૂષિત પદાર્થ ભળી જાય છે ત્યારે પ્રાકૃતિક સંતુલનમાં દોષ ઉત્પન્ન થાય છે. તેને જ આપણે પ્રદૂષણ કહીએ છીએ. જો બધા જ જીવો માટે પ્રદૂષણની ગંભીર સમસ્યા છે. જે દિવસે ને દિવસે વધતી જ જાય છે. પ્રદૂષણના લીધે મનુષ્ય સુધી ના તો શુદ્ધ હવા પહોંચી શકે છે, ના પાણી અને ના તો શાંત વાતાવરણ. પ્રદૂષણના લીધે આજે અધિક ગરમી, સુનામી, બાદ, હિમાલયના ગ્લેશિયરનું પીગળી જવું જેવી મોટી મોટી સમસ્યાઓ મનો કરવો પડે છે. ઋતુચક્ર પણ પ્રભાવિત થઈ રહ્યું છે. વર્તમાન સમયમાં પ્રદૂષણમાં મોટા મોટી સમસ્યા પ્લાસ્ટિકની છે. ભૂમિ પ્રદૂષણ થવા માટે જિમ્મેટાર મનુષ્ય જ છે. આપણે બધા આપણા ઘરનો કચરો આસપાસ ફેંકી દેતા હોઈએ છીએ. આપણી ચારેય બાજુ કાચ, લોખંડ, પ્લાસ્ટિક તથા અન્ય પ્રકારનો કચરો ફેલાયેલો રહે છે. તેનાથી માત્ર ગંદકી જ થતી નથી, પરંતુ તે જમીન ઉપયોગને લાયક જ રહેતી નથી. અત્યારે વધારેમાં વધારે અન્ન ઉત્પાદન હેતુ રાસાયણિક ખાદ્યોનો વધતો પ્રયોગ પૃથ્વીની ઉર્વરા શક્તિને પ્રભાવિત કરે છે. રાસાયણિક ખાદ્યો તથા કિટનાશકોની દવાના કારણે પૃથ્વી પોતાની ઉર્વરા શક્તિ દૂર થતી જાય છે. આખા વિશ્વમાં એટલો બધો કચરો ફેંકવામાં આવે છે કે પ્રત્યેક વર્ષે તેનો ઢગલો કરવામાં આવે તો તેની ઊંચાઈ વિશ્વના સૌથી ઊંચા પર્વતની ચોટ માઉન્ટ એવરેસ્ટથી પણ વધુ થાય. આ ભૂમિ કચરાનો ત્રીજો ભાગ ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રોના કારણે થાય છે. ઘરેલુ કચરો દૂર કરવાની એક વિધિ છે. આપણે ઘરેલુ કચરાને કંપોસ્ટ કરી શકીએ છીએ. તેનાથી ન તો કચરો સડે છે. ન તો તેના પણ માખી મચ્છરનો ફેલાવો થાય છે. અને આપણે આ કમ્પોસ્ટનો ઉપયોગ ખાદ્યના સ્વરૂપમાં બદલી શકીએ છીએ. આપણે ભૂમિ કે કૃષિલાયક હોય તેના પર ઝેરી દવાઓનો ઉપયોગ ન કરતા કુદરતી ખાતરનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ જેનાથી ભૂમિનું પ્રદૂષણ ન થાય. આપણે ભૂમિનું પ્રદૂષણ અટકાવવા માટે આધુનિક પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ કે જે નુકસાન કારક ન હોય. વાતાવરણમાં અનેક વાયુઓ ફેલાય છે. જેનાથી પણ પ્રદૂષણ ફેલાય છે. વાયુમાં પ્રદૂષણ કારખાનાઓ, વાહનો અને ઘરના ચૂલાથી ફેલાય છે. આ પ્રદૂષણ માનવજીવન માટે એક મોટો ખતરો બની ચૂક્યો છે. વાયુમાં કેટલાક ઝેરી અને હાનિકારક ગેસ મળીને વાયુને દૂષિત કરે છે જેને આપણે વાયુ પ્રદૂષણ કહીએ છીએ.

વાયુ પ્રદૂષણમાં સૌથી મોટું યોગદાન જંગલોની કપાઈ અને વાહનોમાંથી નીકળતો ધુમાડો છે. ઔદ્યોગિકરણના જમાનામાં આજકાલ મોટા મોટા કારખાનાઓ અને ફેક્ટરીઓ બની રહી છે. જેનાથી મોટી માત્રામાં ધુમાડો નીકળે છે. પ્રદૂષણથી આપણા વાયુમંડળને પણ પ્રભાવિત અસર થાય છે. જેના કારણે ઓજોન સ્તરનું પિચટન થાય છે. તે ગંભીર સમસ્યા છે તેનાથી એસિડ વર્ષા ગ્રીનહાઉસ અસર જેવી મોટી મોટી સમસ્યાનો સામનો કરવો પડી રહ્યો છે.

વાયુ પ્રદૂષણને કારણે ઘણા બધા રોગો પણ થાય છે. અને વર્તમાન સમયમાં એ ગંભીર સમસ્યા છે. તેના કારણે સૌથી વધારે તો શહેરોમાં રહેતા લોકોને ફેફસાના કેન્સર, સ્વાસની બીમારી, આંખોના રોગો, ચામડીના રોગો જેવા અનેક રોગોનો સામનો કરવો પડે છે. લોકો અશુદ્ધ વાયુ સાંસમાં લઈ રહ્યા છે.

આપણે વાયુનું થતું પ્રદૂષણ અટકાવી શકીએ છીએ તેના અનેક ઉપાયો છે. આપણે મોટા મોટા કારખાનાઓ, ફેક્ટરીઓ આપણા શહેર અને રહેવાની જગ્યાથી દૂર બનાવી શકીએ છીએ. આપણે વાહનોનો ઓછામાં ઓછો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. જેથી ઓછો પ્રદૂષણ ફેલાય, અને જે વાયુઓ પ્રદૂષણ ફેલાવતા નથી તેવા વાયુઓથી વાહનો, મશીનો ચલાવી શકાય તેવો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. આજના સમયમાં વાયુ પ્રદૂષણ થવાનું મુખ્ય કારણ જંગલોનો નાશ છે. જેનાથી ઓકિસજન ગેસનું સંતુલન બગડી રહ્યું છે. અને વાયુ અનેક હાનિકારક ગેસથી પેદા થાય છે. ઝેરી ગેસના કારણે આજે માનવ જીવનનું વાયુમંડળ અત્યંત પ્રદૂષિત થઈ ગયું છે.

આપણા દેશમાં જળ પ્રદૂષણ એ પણ મોટામાં મોટી સમસ્યા છે. પ્રતિ દિવસે વધતા જતા કારખાનાઓ, ફેક્ટરીઓમાં કેમિકલ ચુકત ઝેરી પદાર્થોવાળું પાણી આજકાલ નદી, તળાવો, દરિયામાં છોડવામાં આવે છે. આ કેમિકલચુકત પાણીથી વનસ્પતિઓ, મનુષ્ય, પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ, જીવજંતુઓ જેવા બધા જ સજીવો સમસ્યામાં મુકાય છે. આપણા દેશના લોકો નદીઓના પાણીમાં શ્રદ્ધાના લીધે દૂષિત કરે છે. આપણા દેશમાં ગંગા નદી સૌથી વધારે દૂષિત થઈ રહી છે. આ બધા જ કુદરતી પાણીના સ્ત્રોતો ગંદા થવાને કારણે સજીવોને અનેક બીમારીઓનો ભોગ બનવો પડે છે. જળ સંકટ એ આપણા માટે તો નહિ પરંતુ આવનારી પેઢી માટે મોટામાં મોટી સમસ્યા છે. આપણે બધાએ કારખાનાઓના ગંદા પાણી આપણી આસપાસના નદી, તળાવો, દરિયામાં ફેંકતા અટકાવવા જોઈએ. મહાનગરો તથા શહેરોમાં પ્રદૂષણનું એક અન્ય સ્વરૂપ દ્વનિ પ્રદૂષણ પણ જલ્દી વધતું જાય છે. આ પ્રદૂષણ પણ આપણા માટે ખતરારૂપ છે. વાહનોનો અવાજ, વાહનોના હોર્નનો અવાજ, અનેક મોટા મોટા સ્પીકરોનો અવાજ, કારખાનાના મશીનોનો અવાજ જેવા અનેક અવાજોથી દ્વનિનું પ્રદૂષણ થાય છે. દ્વનિ પ્રદૂષણ થવામાં પણ મનુષ્ય જ જવાબદાર છે. વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી પણ દ્વનિ પ્રદૂષણ થાય છે.

દ્વનિ પ્રદૂષણ પણ આપણે અટકાવી શકીએ છીએ. દ્વનિ પ્રદૂષણથી પણ અનેક બીમારીઓ થાય છે. દ્વનિ પ્રદૂષણથી માનસિક બીમારીઓ થાય છે. પરંતુ દ્વનિ પ્રદૂષણથી સૌથી વધારે લોકોમાં બહેરાશ જેવી બીમારીઓ થાય છે. લોકોમાં ચીડીયાપણું, તણાવગ્રસ્ત જેવી બીમારીઓ થાય છે. આ બધી જ બીમારીઓ અટકાવી શકાય છે. આપણે કારખાના મશીનો, વાહનો અને જે પણ સાધનો કે જે દ્વનિ પ્રદૂષણ ફેલાવે તેવા જ સાધનોને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી કે અન્ય કોઈપણ પદ્ધતિથી અવાજ મુક્ત બનાવવા જોઈએ જેનાથી કોઈપણ સમસ્યા રહેશે નહિ. જુદા-જુદા ઉદ્યોગો દ્વારા નિકળતો કચરો, ઈલેક્ટ્રોપ્લેટિંગ અને ઘાતુ શુદ્ધિકરણ ઉદ્યોગોના કારખાનાઓમાંથી નીકળતા કચરામાં નિકલ, કોબાલ્ટ, ક્રોમિયમ, ક્રોમ, સીસુ, સિલ્વર, મરક્યુરી જેવી ઘાતુઓ આર્યનો અને સલ્ફાઈડ, સાયનાઈડ, હાઈડ્રોજન સલ્ફાઈડ, એમોનિયા જેવા ઝેરી દ્રવ્યો હોય છે. જે વાતાવરણમાં ભળે છે. અને પર્યાવરણને પ્રદૂષિત કરે છે.

આપણા દેશમાં થર્મલ પાવર ઉદ્યોગમાંથી નીકળતા કચરાથી પણ પ્રદૂષણ ફેલાય છે. તેમાં ફ્લોયોરિન, અકાર્બનિક પદાર્થો અને ભારે ઘાતુઓ હોય છે. જેનાથી ભૂમિ અને વાયુનું પ્રદૂષણ થાય છે. પ્રાકૃતિક વાતાવરણ અને બીજા પણ માનવનિર્મિત વાતાવરણ પણ આવેલા છે. જે સૌંદર્યશાસ્ત્ર, પરિવહન આવાસ, સુવિધાઓએ બધું શહેરીકરણ સાથે સંબંધિત છે. માનવનિર્મિત વાતાવરણ કંઈક હટ સુધી પ્રાકૃતિક વાતાવરણને પ્રભાવિત કરે છે. જેને આપણે બધા સાથે મળીને બચાવી શકીએ છીએ.

અનેક પ્રકારના પ્રદૂષણથી બચવા માટેના અનેક ઉપાયો છે. આપણે બને ત્યાં સુધી વધારેમાં વધારે વૃક્ષો વાવવા જોઈએ તેનાથી જ આપણે પ્રદૂષણ દૂર કરી શકીએ છીએ. અને આપણે વૃક્ષોને કપાતા અટકાવવા જોઈએ. સરકારે કારખાનાઓમાં મશીનો લગાવવાની પરવાનગી ત્યારે જ આપણી જોઈએ જ્યારે તેમનાં

(ક્રમશઃ પાન નં. ૨ ઉપર)

“દીકરીનું મહત્વ” “બેટી બચાવો, બેટી પઢાઓ”

“દીકરી વગરનું ઘર, આત્મા વગરના શરીર સમાન છે.” દીકરીના જન્મ બાદ પણ તેને ઘણા પ્રકારના ભેદભાવથી પસાર થવું પડે છે. આજે પણ તેને ઘણા સમાજો “દીકરી એટલે મોતનો ફૂલો” એવું સમજે છે. પરંતુ જે સુવિધાઓ સેવાઓ આ પુરુષ સમાજને મળે છે તે સ્ત્રીઓને પણ મળવી જોઈએ. ઘણા સમાજો હજુ અંધારામાં છે અને દીકરીને જન્મથી મારી નાખવાની પ્રથા ત્યાં હજુ પણ ચાલુ છે.

ભારતમાં ઘણા સમાજમાં દીકરીઓને મળતા લાભો જોવાની જાણકારી પહોંચાડવામાં આવતી જ નથી ત્યારે આ “બેટી બચાવો, બેટી પઢાઓ” સાચા અર્થમાં નારીને અશક્તમાંથી શક્ત બનાવે છે. પ્રધાનમંત્રીના પ્રયત્નોથી આ યોજના સાચા અર્થમાં અમલી બનશે તો દેશમાં પુરુષ અને સ્ત્રી વચ્ચેના ભેદભાવોનો અંત આવશે. આપણા પ્રધાનમંત્રીએ પણ કહ્યું હતું કે દવાખાના જન્મ આપવા માટે છે. જીવનને ખતમ કરવા માટે નહિ. આપણે પણ સંકલ્પ લઈએ કે દીકરી-દીકરો સમાન ગણી સમાજમાં માતાનું સ્થાન આપીએ. “બેટી છે તો કલ છે”

પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ “બેટી બચાવો, બેટી પઢાઓ” કાર્યક્રમની શરૂઆત તારીખ ૨૧ જાન્યુઆરી ૨૦૧૫ ના રોજ હરિયાણાના પાણીપત ખાતે કરી હતી. સ્ત્રી ભૂણા હત્યામાં અમુક ડાકટરોનું પણ મોટા પ્રમાણમાં યોગદાન છે. આપણું મેડિકલ શિક્ષણ જીવનને બચાવવા માટેનો ઉદ્દેશ છે. બેટીઓની હત્યા કરવાનો નહીં.

જો સ્ત્રી જન્મ જ નહીં લે તો વહુ કંઈથી લાવશે. આપણા સામાજિક જીવનમાં સમાજનાં લોકો ભણેલી ગણેલી વહુ લાવવાની ઈચ્છા રાખતા હોય છે. પણ પોતાની દીકરીને ભણાવવા માંગતા નથી. આપણને આજે સ્ત્રી જોઈએ છે, પત્ની જોઈએ છે, બહેન જોઈએ છે, તો દીકરી શા માટે નહિ ? દીકરી હશે તો જ મા, બહેન અને પત્ની મળશે. બસ માત્ર કાચદાના બળ ઉપર જ સ્ત્રી ભૂણા હત્યા નહિ અટકે પરંતુ માનવીને હૃદય પરિવર્તન પ્રક્રિયા દ્વારા જ સ્ત્રી ભૂણા હત્યા અટકશે. માટે હજી સમય છે, માણસ સમજે, પોતાનું વર્તન સુધારે, માત્ર - દીકરાનો મોહ ન રાખતાં આપણે દીકરીને હૃદયથી સ્વીકારીએ.

“નારી તું નારાયણીના ઉપનામ અહીં અપાય છે, અને ગર્ભમાં સ્ત્રી ભૂણાની જાણ થતાં હણાય છે, કુમારીકા મા-ની ક્યાંક તે પૂંજાય છે, અને ક્યાંક ભૂખ્યા વરુઓનો શિકાર પણ બની જાય છે, નારી એ શક્તિ અને સહનશીલતાનું રૂપ કહેવાય છે, છતાં ઢોર માર સહી ભૂખી પણ સૂઈ જાય છે, તે જ માના છેલ્લા દિવસો આશ્રમમાં ટૂંકા થાય છે.

આજની આપણી લડાઈ, મારી બહેનો, સખીઓ અને અમારી માતાઓ ! આપણે પોતાની લડાઈ જાતે જ લડવી પડશે. કારણ કે, બધાં કહે છે કે આપણો ભારત દેશ બહુ આગળ વધી ગયો છે. બહુ સફળતા પ્રાપ્ત કરીને આગળ વધી રહ્યો છે. પરંતુ શું બધાના વિચાર શક્તિએ સફળતા મેળવી છે. સહેજ પણ નહીં ! આજે પણ કેટલાંક લોકો છે જે પોતાની દીકરીના ભણાવવાનો વિરોધમાં છે તો મારે તે બધા લોકોને એક પ્રશ્ન છે ? તો પછી તે જ લોકો પોતાની પત્ની માટે સ્ત્રી ડાકટર (લેડી ડાકટર) કેમ શોધે છે ? શા માટે ? છે કોઈ જવાબ ? સ્ત્રીની લાંબી જીવનની ફરિયાદ તો બધાં કરે છે પણ ગુંગી સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરવા કોઈ કેમ તૈયાર નથી થતું ? છે કોઈ જવાબ એમની પાસે ?

આપણે આ કારણોમાં છુપેલી માનસિકતા, ભારત સમાજમાં કન્યાઓને ઓછો સામાજિક-સાંસ્કૃતિક મૂલ્ય, કન્યા ભૂણા હત્યા, દહેજ પ્રથા, આર્થિક અને સામાજિક અનુપયોગિતા તથા ભારતને પુરુષ પ્રધાન દેશ સમજવા છે.

આ બધા કારણોથી લડવા માટે તથા સ્ત્રીઓને સુરક્ષા અને સશક્ત કરવા માટે આ યોજનાના અંતર્ગત બધા જ ઉપાય જેમ કે - કન્યા અને કન્યા શિક્ષાને વધારો આપવો, સામાજિક આંદોલન સમાન મૂલ્યો ને બઢાવો આપવા માટે જાગરુકતા અભિયાન, મુદ્દાને સાર્વજનિક વિમર્શનો વિષય બનાવવો, સુકન્યા સમૃદ્ધિ યોજના કરવામાં આવી છે.

આ યોજનાની સફળતા તો ત્યારે જ સંભવ છે, જ્યારે આપણે બધા એક દીકરીના આ અવાજ.....

“દરેક લડાઈ જીતીને બતાવીશ.....,

હું અગ્નિમાં જલીને પણ જીવી જઈશ.....,

થોડાક લોકોના અવાજ સાંભળી લીધા

મારો અવાજ ન સાંભળ્યો.

હું બોજ નથી, ભવિષ્ય છું, દીકરો નહીં પણ દીકરી છું.” સમજી શકીએ તો.

ભારતીય સંસ્કૃતિમાં એક બાજુ નારીને દેવીનું સ્થાન આપવામાં આવે છે, ત્યાં બીજી બાજુ આડે દિવસ એમની ઉપર અત્યાચારો અદુષ્કર્મ જેવો પહાડ તોળી દેવામાં આવે છે. આવા જ કેટલાક કારણોથી ભારતમાં કન્યાઓના હિત-હેતુ લાડલી યોજના, સબળા યોજના, જનલક્ષ્ય યોજના વિગેર-વિગેરે નો સુભારંભ થયો છે. પરંતુ સ્થિતિમાં કોઈ વિશેષ પરિવર્તન ન હોવાને કારણે માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદી એ “બેટી બચાવો, બેટી પઢાઓ” નામની યોજનાની શરૂઆત કરી. ભારતમાં થઈ રહેલા દીકરી-દીકરાના ભેદભાવોને ઓછા કરવાનો આ એક મહત્વનો ભાગ છે.

“બેટી બચાવો, બેટી પઢાઓ,

મત કરો ભૂણા હત્યા, બેટી બચાવે મે લગ જાઓ.....”

દેશ કે સિયે કુરબાન...

રંગપુર નામના અંતરિયાળ એવા પછાત ગામમાં પિહ્લભાઈ અને શારદાબેન રહેતાં હતાં. નાનકડા એવા ગામમાં તેમણે ઘણું બધું માન હતું. તેમને ખેતીની ત્રણ વીધાં જમીન હતી. તેની ઉપજમાંથી તેઓ સારી રીતે જીવન જીવી રહ્યાં હતાં. એક વખત માટે ઘોડી મજૂરી પણ કરી લેતાં. એકનો એક પુત્ર રશિમકાંત જ્યારે હાઈસ્કૂલમાં ભણાતો ત્યારે તે એન.સી.સી. જોડાયો તેથી અઠવાડિયામાં બે દિવસ અભ્યાસના સમય બાદ શાળામાં રોકાઈને એન.સી.સી. પરેડમાં ભાગ લેતો. ઘણીવાર તે પોતાની મમ્મીને કહેતો કે, “મમ્મી હું મોટો થઈને લશ્કરમાં જોડાઈશ. અને જે એન.સી.સી. ની તાલીમ આપવા જરૂર આવે છે, તેઓ તેમણે કરેલી દેશસેવાની વાતો અમારી આગળ કહે છે. ત્યારે અમને પણ લશ્કરમાં જોડાઈને દેશ સેવા કરવાનું મન થઈ જાય છે. મમ્મી તું મને લશ્કરમાં જોડાવવાની ના નહીં પાડે ને ?” આ સાંભળીને તેની મમ્મી તેને એવું કહીને વાતને વાળી લેતી કે બેટા હજું તું મોટો વા પછી વાત છે ને ? અત્યારે એનું શું છે ?

રશિમકાંતે બારમું ધોરણ પાસ કરીને કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવ્યો ત્યારે ત્યાં પણ એન.સી.સી. માં જોડાયો ને શિબિરોમાં ભાગ લઈને રાઈફલ ચલાવતાં શીખી ગયો. એન.સી.સી. ની ટ્રેનીંગ આપવા આવતા મેજરો લશ્કરમાં જોડાવવાથી દેશસેવાની સાથે માન સન્માન પણ મળે છે. એવી વાતો કરતા તે સાંભળીને રશિમકાંતે લશ્કરમાં જોડાવવાનું નકકી કરી લીધું.

રશિમકાંત ગ્રેજ્યુએટ થયો. એ અરસામાં લશ્કરમાં ભરતી થતી હતી એટલે એ ભરતીમાં તે સ્થળે ગયો. ત્યાં તેણે બધી કસોટીઓ આપી. તેમાં તે પાસ થઈ ગયો. વધારામાં તેની પાસે એન.સી.સી.ની પરીક્ષાઓ પાસ કર્યાના પ્રમાણપત્રો હતાં. તે તેને કામમાં લાગી ગયાં. ભરતીમાં તેની પસંદગી થઈ ને સિક્કિમ રેજિમેન્ટમાં તેને તાલીમ માટે મૂકવામાં આવ્યો.

તાલીમના સમયે તેના ઉપરીઓનું માન સન્માન જાળવતો. તેમના હુકમોનું પાલન કરો. તેથી દરેક તેનાથી ખુશ હતા. વર્ષમાં એકવાર રશિમકાંતને વતમાં જવાની રજા મળતી ત્યારે તે મા-બાપને જોઈને ખુશ થતો અને લશ્કરના અનુભવોનું વર્ણન મા-બાપ આગળ કરતો. તે સાંભળીને તેના મા-બાપ પણ ખુશ થતાં અને દીકરાને સલાહ આપતાં કે “બેટા નિષ્ઠાપૂર્વક દેશની રક્ષા કરજે.”

રશિમકાંતના મા-બાપની ઉંમર દિવસે દિવસે વધતી જતી ને રશિમકાંતને લશ્કરમાં જોડાયે ત્રણ-ચાર વર્ષ થઈ ગયાં. એટલે પિહ્લભાઈએ અને શારદાકાકીએ નકકી કર્યું કે આ વર્ષે રશિમકાંત ઘરે આવે એટલે એના લગ્ન કરી લઈએ. તેથી તેમણે પોતાની નાતમાં છોકરીઓ જોવા માંડી અને સગાંસંબંધીઓને પણ કહી રાખ્યું કે “મારા દીકરા માટે સારી છોકરી હોય તો જોતા રહેજો.” રશિમકાંત જ્યારે ઘરે આવ્યો ત્યારે તેના કાકાની સાથે તેને છોકરીઓ જોવા માટે મોકલ્યો. તેણે એક જગ્યાએ ઠા પાડી. તેના લગ્ન ધામધૂમથી કરવામાં આવ્યાં. લગ્ન પછી રશિમકાંતનો રજાનો સમય પૂરો થતાં નોકરીના સ્થળે જવા તૈયાર થયો ત્યારે તેની નવોઢા હિબકાં ભરવા લાગી એટલે રશિમકાંતે આસ્પાસન આપતાં કહ્યું કે “સાંભળ છે મહિના પછી તો હું પાછો આવીશ ને ! રડીશ નહીં.” ત્યારે તેની પત્નીએ કાળજી કહણા રાખીને વિદાય આપી.

રશિમકાંત દર વર્ષે રજાઓમાં વતનમાં આવતો જતો. બે વર્ષ પછી તેના ઘરે પુત્રનો જન્મ થયો. અને ઘરમાં આનંદ છવાયો. પુત્ર પણ મોટો થયા લાગ્યો. રશિમકાંતની પત્ની તેનું ખૂબ જ ધ્યાન રાખતી અને ભણાવતી હતી.

એકવાર રશિમકાંત વતનમાં રજાઓ માણીને પરત ગયો ત્યારે ભારતમાં આતંકવાદીઓની ઘૂંચણખોરી રોકવા માટે તેની સાથેના સૈનિક મિત્રો સાથે તેને પણ જમ્મુ સરહદે મોકલવામાં આવ્યો. રશિમકાંત રાત દિવસ ઉજાગરા કરીને આતંકવાદીઓની ઘૂંચણખોરીને રોકવા માટે નિષ્ઠાપૂર્વક ફરજ બજાવતો હતો. ઘણીવાર ઘૂંચણખોરીને ભારતની સરહદમાં પ્રવેશતા રોકવા માટે ભારતીય સૈનિકો ગોળીબાર કરતા ત્યારે સામે પક્ષે આતંકવાદીઓ પણ સામે ગોળીબાર કરતા. રશિમકાંત ગભરાયા પિના તેમનો સામનો કરીને ખડેડી મૂકતો.

એકવાર ચાર-પાંચ આતંકવાદીઓ ભારતની સરહદમાં ઘૂંચવાની તૈયારી કરી રહ્યા હતા. ત્યારે તેમને રોકવા માટે રશિમકાંત અને તેના સાથી સૈનિકોએ મશીનગનમાંથી ગોળીઓનો વરસાદ વરસાવીને સામનો કર્યો. તે સમયે આતંકવાદીઓની ગોળીથી રશિમકાંતનું શરીર વીધાઈ ગયું. છતાં પણ તેણે સામનો કરવાનું ચાલુ રાખ્યું. જ્યારે તેની સહનશક્તિ ખૂટી ગઈ ત્યારે તે ભોંય પર ફસડાઈ પડ્યો. છતાં પણ પોતાના સાથી સૈનિકોને કહ્યું કે, “મારી પરવા કરશો નહિ. તમે તેમનો સામનો કરીને ખડેડી મૂકો.”

રશિમકાંતના સાથેદારોમાંથી બે સાથીદારો લોહીથી લથપથ થયેલા રશિમકાંતને ઉપાડીને મિલિટરીની જીપમાં દવાખાને લઈ ગયા. દવાખાનામાં ડોક્ટરોએ તેને તાત્કાલિક આઈ.સી.યુ. માં દાખલ કરીને સારવાર શરૂ કરી પરંતુ બે-ત્રણ કલાક પછી તેનું મોત નિપજ્યું.

પોતાના પતિને શહીદ જોઈ રશિમકાંતની પત્ની અને દીકરા કલ્પાંત કરવા લાગ્યા. અને તેના મા-બાપને પણ ઘણું જ દુઃખ થયું પણ દેશ માટે દીકરાએ કુરબાની આપી તેવો તેમના મનમાં આનંદ હતો. જ્યારે રશિમકાંતને અગ્નિદાહ આપવા માટે સ્મશાનમાં લઈ જવાની તૈયાર થઈ ત્યારે ગામું ગામ હિંબકે ચઢ્યું હતું. છેલ્લે તેનો દીકરાએ પપ્પાના નમ્પર ટેક પર ફૂલ મૂક્યાં. પછી સલામી આપતાં બોલ્યો, “મારા વહાલા પપ્પા, તમે દેશ માટે કુરબાન થઈ ગયા તો આજે પ્રતિજ્ઞા લઉં છું કે હું પણ મોટો થઈને લશ્કરમાં જોડાઈશ. ને દુશ્મનો સામે તમારી જેમ જાન કુરબાન કરતાં જોડાઈશ નહીં.”

આટલું બોલી રહ્યા પછી તેણે પોતાની નિઃસહાય મમ્મીને લઈને ઘર તરફ પ્રસ્થાન કર્યું.
- જય હિન્દ

દર્શનકુમાર એ. તળપદા
(બી.એ.- સેમ-૫)
ઈઊનોમિટસ

ધાર્મિક પ્રતો અને માંડલાઓ....

આપણાં ભારત દેશમાં હિન્દુ ધર્મમાં કેટલાક ધાર્મિક પ્રતો કરવામાં આવે છે. તેમાં સ્ત્રીઓ તે ધાર્મિક પ્રતો કરે છે ઉપવાસ કરે છે. આખો દિવસ સ્ત્રીઓ ઉપવાસ કરે છે. શ્રાવણ માસને બધા પવિત્ર માને છે. અને સ્ત્રીઓ આખો શ્રાવણ માસ ઉપવાસ રાખે છે. આ બધા પ્રતોને લોકો ધાર્મિક માન્યતા સાથે જોડે છે. અને તે પણ બધી સ્ત્રીઓ આ બધા પ્રતો હજુ પણ કરે છે. અને તેનું પાલન પણ કરે છે. સ્ત્રીઓ વર્ષમાં જેટલા પણ પ્રતો આવે છે તે બધા પ્રત કરે છે.

પ્રતમાં તો લોકો કેટલાક ઉપવાસ પણ કરે છે, જેમ કે નાગ પાંચમ, શિતળા સાતમ, સામા પાંચમ, કેવડા ત્રીજ, અંગારકી ચોથ, ગણેશ ચોથ આ બધા ઉપવાસ સ્ત્રીઓ કરે છે.

પ્રતોમાં જેમ કે ગૌરીપ્રત, ગૌરીપ્રતમાં સ્ત્રીઓ પાંચ દિવસ શિવાલયમાં શિવજીની પૂજા કરવા જાય છે. અને પાંચ દિવસ ઉપવાસ રાખે છે. તેમાં એવું માને છે કે આ પ્રત કરવાથી સારો પતિ મળે છે. તેમાં એક દંતકથા છે કે પાર્વતી માતાએ શિવજીને મેળવવા માટે આ પ્રત કર્યું હતું. અને તેમને શિવ જેવા પતિ મળ્યા હતા. આ કથાને લોકોએ ધર્મ સાથે જોડી દીધી છે. અને આ કથાને સ્ત્રીઓ હજુ પણ વળગી રહી છે અને આ પ્રત કરે છે.

વટસાપિત્રી પ્રત :- વટસાપિત્રી પ્રતમાં સ્ત્રીઓ વડની પૂજા કરવા જાય છે. વડની ચારેબાજુ દોરા વીંટે છે. અને ત્રણ દિવસ ઉપવાસ કરે છે. બધાં વસ્ત્રો લાલ પહેરવામાં આવે છે. આ પ્રત પણ પતિના લાંબા આયુષ્ય માટે કરવામાં આવે છે. આની સાથે પણ એક દંતકથા જોડાયેલી છે કે, એક સાપિત્રી નામની સ્ત્રી હતી તેણે પોતાના મૃત પતિનો જીવ પાછો લાવવા માટે આ પ્રત કર્યું હતું. તેવી માન્યતાને આધારે આ સ્ત્રીઓ આ પ્રત કરે છે. પણ તેમની પાછળનું એક કારણ એ છે કે વડની પૂજા કરવાથી તેમાંથી સારા તત્વો મળી રહે છે.

કડવાચોથનું પ્રત :- કડવાચોથનું પ્રત સ્ત્રીઓ પોતાના પતિના લાંબા આયુષ્ય માટે જ કરવામાં આવે છે. તેમાં સ્ત્રીઓ આખો દિવસ ભૂખી અને તરસી પાણી પણ પીતી નથી. જ્યારે રાત્રે ચાંદને જોઈને પછી તેની પૂજા કરી તેનો પતિ તેને પાણી પીવડાવે છે. તેમાં પોતે આખો દિવસ કશું ખાવાનું અને પાણી પણ પીવાનું નહીં. એવી રીતે પોતાના પતિના લાંબા આયુષ્ય માટે સ્ત્રીઓ પ્રત કરતી હોય છે.

જીવંતિકા પ્રત :- જીવંતિકા પ્રત એ સ્ત્રીઓ પોતાના સંતાનો માટે અને ઘરમાં સુખ સમૃદ્ધિ માટે કરે છે. તેમાં પણ આખો દિવસ ઉપવાસ કરવામાં આવે છે. અને લાલ શણગાર પહેરવામાં આવે છે. સવારે માતાજીની પ્રતિષ્ઠા કરી તેમનો ફોટો મૂકી તેમની પૂજા આરાધના કરવામાં આવે છે. જો કોઈ સ્ત્રીને સંતાન ન હોય તો તેને પ્રત કરવાથી સંતાન થાય છે. તે માટે પણ સ્ત્રીઓ આ પ્રત કરે છે.

દશામા માતાનું પ્રત :- આ પ્રત સ્ત્રીઓ પોતાના ઘરમાં દશામાતાની મૂર્તિની સ્થાપના કરી પ્રત કરે છે. તે પોતાના પતિના લાંબા આયુષ્ય માટે કરવામાં આવે છે. તેમાં દશ દિવસ સુધી તેમની પૂજા કરવામાં આવે છે. પછી દશામાતાની મૂર્તિને વળાવી દેવામાં આવે છે. તે પ્રતમાં પણ લાલ શણગાર પહેરવામાં આવે છે. લોકો એવું કહે છે કે, આ પ્રત કરવાથી દશા સુધરે છે.

સંતોષી માતાનું પ્રત :- આ પ્રત સ્ત્રીઓ પોતાના બાળકો માટે તથા પતિ માટે અને ઘરમાં સુખ સમૃદ્ધિ માટે કરે છે. તેમાં દર શુક્રવારે આ પ્રત કરવામાં આવે છે. અને સંતોષી માતાની પૂજા કરવામાં આવે છે. તેમાં દર શુક્રવારે ઉપવાસ કરવામાં આવે છે. અને એક ટાઈમ જમી ચણા અને ગોળનો પ્રસાદ કરવામાં આવે છે.

સ્ત્રીઓ આ બધા પ્રતો કરે છે. છતાં સમાજમાં તેમનું સ્થાન તો હજુ પણ પુરુષ કરતાં નિમ્ન ગણવામાં આવે છે. આ પ્રત કરવાથી સ્ત્રીને શું ફાયદો થશે ? કશું ફાયદો થતો નથી. છતાં સ્ત્રીઓ ધાર્મિક માન્યતાને વળગી રહી છે. અને આ પ્રતો કરે છે. ઉપવાસ રાખે છે. સ્ત્રીને તેનો પતિ ગમે તેટલો મારે, ત્રાસ આપે, દારૂકિયો હોય તો પણ સ્ત્રી પોતાના પતિના લાંબા આયુષ્ય માટે આ પ્રતો કરે છે. અને ભૂખ તરસ સહન કરે છે. લોકો એવું માને છે કે આ બધા પ્રતો કરવાથી જ સારો પતિ મળે અને સુખ સમૃદ્ધિ મળે છે. પણ જો સ્ત્રી પોતાની ભણીગણીને સારી પ્રગતિ કરે અને કારકિર્દી બનાવે તો તેને સારો જીવનસાથી મળી જ શકે છે. આ બધા પ્રતો સ્ત્રીઓ કરે છે. પણ આખા વર્ષમાં કોઈ એવું પ્રત આવે છે કે જેમાં પુરુષને પ્રત કરવાનું હોય છે. બધાંની એવી માન્યતા છે કે, આ બધા પ્રતો કરવા જ પડે છે. અને બધી સ્ત્રીઓ આ પ્રતો કરે છે. સ્ત્રી ભલે પોતાના પતિ માટે ગમે તેટલા પ્રત કરે પણ ઘરમાં તો સ્ત્રીનો દરજ્જો પુરુષ કરતા નીચો હોય છે. તેને પુરુષ જેટલા અધિકાર આપવામાં આવતા નથી. બંને વચ્ચે ભેદભાવ રાખવામાં આવે છે. સમાજમાં તેને ઉચ્ચ સ્થાન મળતું નથી. જો બધી સ્ત્રીઓ આ ધાર્મિક પ્રતો સાથે જોડાયેલી રહેશે અને તેમાં કોઈ ફેરફાર નહીં કરે તો સ્ત્રીનું સ્થાન ક્યારેય ઉચ્ચ ગણાશે નહિ. અને તેનું કારણ પણ સ્ત્રી જ છે. સ્ત્રીને ખબર છે કે આ બધા પ્રતો કરવાથી કશું મળવાનું નથી. છતાં તે તેને હજુ પણ વળગી રહી છે. સ્ત્રીઓ આ બધા પ્રતો હજુ કરે છે. છતાં તે સ્ત્રી પર આજે પણ ત્રાસ, અત્યાચાર, ઝડપડા, ગૃહકંકાસ, છુટાછેડા જેવા કારણો જોવા મળે છે. અને સ્ત્રી બધું સહન કરે છે. સ્ત્રીને હેરાન કરે છે. જો સ્ત્રી આ બધા પ્રતોને છોડીને પોતાની સારી કારકિર્દી બનાવે તો ભવિષ્યમાં સ્ત્રીનું સ્થાન ઊંચું ગણાશે, અને તેમાં પરિવર્તન આવશે. જો સ્ત્રીઓ આ બધા પ્રતો કરતી રહેશે અને પ્રતો કરવાથી તેની પાછળનું કારણ સમજે નહીં તો સ્ત્રીનું સ્થાન સમાજ ક્યારેય પુરુષ બરાબર ગણાશે નહિ અને આગળ વધી શકે નહીં. તે ખાલી ધાર્મિક પ્રતો સાથે સંકળાયેલી રહેશે.

આજના આધુનિક સમાજમાં સ્ત્રીઓએ કોઈ એક સ્ત્રી આ બધા પ્રતો નહીં કરવાની અને તેને ધર્મ સાથે જોડી દેવાની નહીં, પણ તેની પાછળના કારણો સમજી શકશે. સમાજની સ્ત્રીઓને ખટકાવવી જોઈએ અને તેની પાછળના કારણો સમજાવવા જોઈએ. તો જ સ્ત્રીઓ ભવિષ્યમાં પુરુષ કરતાં કંઈક આગળ વધી શકશે અને લક્ષ મેળવી શકે છે. કેટલીક સ્ત્રીઓ ભણીગણી અને જાણવા છતાં પણ આ પ્રતો કરતી હોય છે અને માનતી હોય છે. તેથી સ્ત્રીઓએ જો આ પ્રતોમાં સમય ન કાઢી કંઈક નવું વિચારવું જોઈએ. અને આ બધા પ્રતો છોડી તેમાં સમય ન બગાડી જીવનમાં કંઈક કરવું જોઈએ. આ બધા પ્રતોને ધાર્મિક માન્યતા સાથે ન જોડવી. કેમ કે ધર્મનો અર્થ તો એક ફરજ અને કર્તવ્ય એવો થાય છે. તેથી સ્ત્રીઓ આ પ્રતોની ખોટી માન્યતા પોતાના મનમાંથી કાઢી નાંખવી પડે. તળપદા શીલા કે. - બી.એ. સેમ-૩, (સમાજશાસ્ત્ર) રોલ નં. ૧૧૫

સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી દ્વારા આયોજિત યુથ ફેસ્ટિવલ ૨૦૧૮માં 'ઓન ઘી સ્પોટ ફોટોગ્રાફી' માં પ્રથમ ક્રમાંક મેળવી ઇનામ અને પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત કરનાર કોલેજના વિદ્યાર્થી પરિચાર વિશાલકુમાર

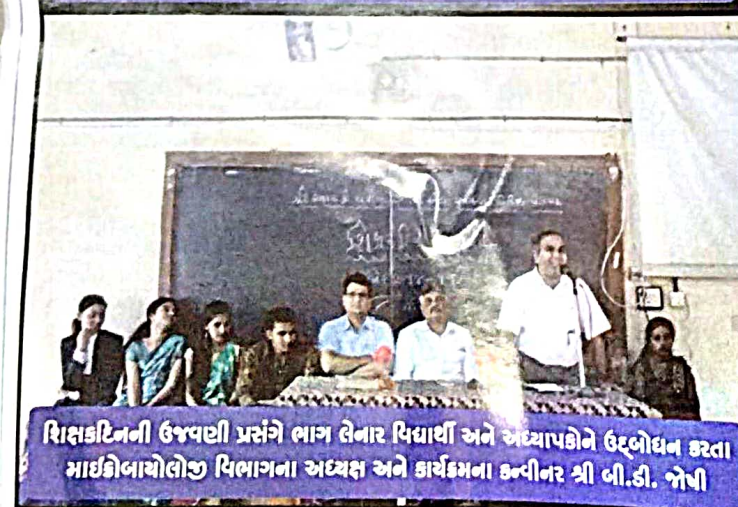
તા. ૫-૯-૧૮ ના રોજ સપ્તઘારા અંતર્ગત વહત્વ સ્પર્ધામાં ભાગ લેનાર કોલેજની વિદ્યાર્થીની બોહાણા અંકિતા

સપ્તઘારા અંતર્ગત જુદા-જુદા વિભાગમાં આયોજિત ક્વીઝ સ્પર્ધામાં ભાગ લેતા માઈકોબાયોલોજી વિભાગના વિદ્યાર્થીઓ

એલ.આઈ.સી. અને કોલેજના સંયુક્ત ઉપક્રમે યોજાયેલ એલ.આઈ.સી.નું મહત્વ વિશે શાબ્દિક ઉદ્બોધન કરતા કોલેજના પ્રિ. ડૉ. વિમલ જોશી

શિક્ષકટિનની ઉજવણી પ્રસંગે ભાગ લેનાર વિદ્યાર્થી અને અધ્યાપકોને ઉદ્બોધન કરતા માઈકોબાયોલોજી વિભાગના અધ્યક્ષ અને કાર્યક્રમના કન્વીનર શ્રી બી.ડી. જોષી

શિક્ષકટિનના સમાપન સમારોહમાં પોતાના પ્રતિભાવ આપતી વિદ્યાર્થીની.....

શિક્ષક ટિન નિમિત્તે બાયોલોજી વિભાગમાં અધ્યાપન કાર્ય કરતી વિદ્યાર્થીની

કોલેજમાં ચાલતા પી.એ.ડી.સી.એ. વર્ગમાં પોતાનો પ્રતિભાવ આપતી વિદ્યાર્થીની

મોજામાં સ્થાપિત મિયુસી સેનાર ડો. અપૂર્વ પંચાને પ્રાર્થના આપી અભિવાદન કરતા કોલેજના આચાર્યશ્રી તેમજ કોલેજના અધ્યાપકશ્રીઓ

સ્થાપક મિયુસી પ્રસન્ન ડો. અપૂર્વ પંચાને શિક્ષક અર્પણ કરતા પેલાદા જોષીપુત્રના હસ્તેના લોકલ એકાધારી સમિતીના અધ્યક્ષ ડૉ. ડેન, કે. વાલિક

૧૫૬ મી માધી જન્મ જયંતી, ૧૭ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ ના રોજ મહાત્મા ગાંધીજીના જીવન આધારીત ઓનલાઇન ક્વિઝ સ્પર્ધામાં ભાગ લેતા કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ.

૧૭ ઓક્ટોબરના રોજ 'મહાત્મા ગાંધીજી જન્મ જયંતી' ના દિવસે યદેવી સવારે પ્રભાત ફેરીમાં પેલાદા વાહરે ખાતે ભાગ લેતા પેલાદા જોષીપુત્રના હસ્તેના લોકલ એકાધારી સમિતીના અધ્યાપક મિત્રો

૧૭ ઓક્ટોબરના રોજ મહાત્મા ગાંધીજી જન્મ જયંતી નિમિત્તે કોલેજના વિદ્યાર્થીઓની પ્રભાતફેરીને સીલી ગ્રંદી આપી પ્રથમ ક્રમવાળા કોલેજના ડો. શી બી.ડી. જોશી,

સરકારી દ્વારા કોલેજના વિદ્યાર્થીઓને દેવસેદ વિતરણ કરતા પ્રિ. ડૉ. વિમલ જોશી, ડૉ. કે.સી. જિંજી, ડૉ. ઉદય વ્યાસ, વિલિયામ્સન, દર્શનાબેન તથા દેવસેદ પ્રજ્ઞા કરતા કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ.

ધ્યાલા વાચકશ્રીઓ.

'ઉત્થાન' એ વિદ્યાર્થીઓના જોમ અને ઉત્સાહ-શક્તિ દ્વારા સમાજમાં ઊંચા પાનરોસાર કરી, તેમનાં સ્પર્ધાઓને સ્પર્શ કરતા માસિક તરીકે સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે. માસિકમાં લખેલા લેખ, કાવ્યો તથા અન્ય કૃતિઓ જે કંઈ તેઓએ સાંભળ્યું છે, વાંચ્યું છે, કે વિચાર્યું છે તેને તેઓ એ પોતાના શબ્દોમાં વ્યક્ત કરવા પ્રત્યનો કર્યા છે. આ 'ઉત્થાન' માસિક દ્વારા કવિઓ, લેખકો અને સાહિત્યકારોનો ઉછેર કરવાનું કામ થઈ રહ્યું છે. માટે વિદ્યાર્થીઓની જે કંઈ ભૂલો છે તેને ક્ષમા ગણી તેમને પ્રોત્સાહિત કરશો તેવી વાચક મિત્રો પાસેથી અપેક્ષા રાખીએ છીએ. વાંચનના અંતે આપના પ્રતિભાવ અમારા સરનામે લખી મોકલાવશો.

- સહતંત્રીશ્રી

(Printed Matter)

BOOK POST

From :

આચાર્યશ્રી
શ્રી આર. કે. જીવન આર્ટ્સ સેન્ટર
સામન્થા પ્રોવિન્સ, પેલાદા.
ફો. સામન્થા - ૩૬૮ ૨૫૨, ફોન ૨ (૦૨૬૬૭) ૨૫૨૩૦૬

વર્ષ ૧૦

ઉત્થાન ૧ પાન નં - ૮

અંક : ૫૮

To _____
